

Poštnina plačana
v gotovini

Naročnina za
celo leto 12 Din.
Posamezna številka
1.50 Din, za ino-
zemstvo 2 Din.
Naroča se pri u-
pravi v Ljubljani,
poštni predal 290

ŽENSKI LIST

NEODVIŠEN ČASOPIS

Izhaja začetkom
vsakega meseca

Štev. 2

V Ljubljani, 1. februarja 1934

Leto XI

Fašizem proti marksizmu

V procesu, ki so ga uprizorili fašisti, da bi pred svetom prikrili svojo udeležbo pri požigu nemškega parlamenta, ki ga hočejo naprtiti nemški komunistični stranki, sta nastopila na pozornici tudi dva ministra, Göring in Göbbels. Kako jo je polomil Göring s svojim podivjanim nastopom in besnimi napadi na sovjetsko državo, vemo. Manj znano je, kako je nastopil gospod Göbbels, ta diplomat velikega stila, ki je pa kljub svojim dobrim maniram še mnogo bolj strupen in popadljiv. Zdelo se mu je potrebno, da na dolgo in široko govori o obtožencih, o fašistični oblasti in o marksizmu. Tam je minister Göbbels izjavil, da se je narodni socializem nujno moral obrniti proti slehernemu marksizmu, proti socialno demokratični in proti komunistični stranki. Obe sta, je dejal, marksistični, razlikujeta se le po taktiki. Čeprav nastopa prva miroljubno in se veže z meščanskimi strankami, vendarle zavaja mase, ki sprejemajo revolucionarne

Marxove nazore in težijo za tem, da jih izpremenijo v dejanje.

Ta izvajanja gospoda nacionalno socialističnega fašističnega ministra so menda lahko odprle oči vsemu delavstvu. Ob njih je lahko spoznalo, kakšno taktiko si bo v bodoče moralo izbrati, kakor je tudi lahko spoznalo ob meščanskih strankah, ki so v zadnjem trenutku vse podprle Hitlerja, da mora proletarijat samostojno v boj, da se v tem svojem boju nikdar ne sme vezati z meščanskimi strankami, da se nanje nikdar ne sme zanašati in da v tem boju nikdar ne sme popuščati. Šolnina, ki jo je moral plačati proletarijat v Evropi, je bila skrajno visoka. Vendar ga je politična visoka šola boja, kakor je bila težka, vendarle privedla do one edine poti, ki jo mora hoditi v bodoče: združiti se mora v enotno, močno vrsto proti fašizmu, ki je največji sovražnik proletarijata. Združiti se mora v Marxovem znamenju, ki mu je pred polstoletja zaklical: Proletarci vseh dežel, združite se!

Ustanovitev jugoslovanske socialno-demokratske stranke

Tudi pri nas v Sloveniji se vrše priprave za ustanovitev jugoslovanske socialno-demokratske stranke. V nedeljo 21. januarja se je vršila v Ljubljani zaupniška konferenca za Ljubljano in okolico. S. L. Sedej je v imenu akcijskega odbora povedal: 1. zakaj se ustanavlja soc. dem. stranka, 2. njene najbližje zahteve, 3. pokazal politično stran ustanovitve soc. dem. stranke, 4. kaj bo delala in 5. kako naj se izgradi.

Izvajal je v glavnem sledeče: Soc. dem. stranka v Jugoslaviji se ustanavlja zato, da pride delovno ljudstvo do izraza, ki mu gre. Hoče vzpostaviti demokracijo proti fašizmu in socializem proti kapitalizmu. Njena glavna načela so: politična, gospodarska in kulturna enakost, potreba sodelovanja pri pozitivnem delu v naši državi, vplivati na gospodarstvo in politiko.

Najbližje njene zahteve: brezposelno zavarovanje, existenčni minimum, v svrhu reševanja krize mora imeti delavstvo zastopstvo v skupščini in javno kontrolo, potrebna je kontrola nad težko industrijo in veletrgovino, skupščina mora ustvariti sorazmerje med cenami in mezdo, pri uvajanju carine naj bo merodajna korist ljudstva, kartelirane industrije in veletrgovine naj postanejo javna last, javnost naj uravnava cene, potrebne so socialne in ekonomske reforme radi načrtnega gospodarstva, ki bo znalo najti stik med produkcijo in konzumom, svobodno izvoljene korporacije naj vrše kontrolo.

O politični strani ustanovitve soc. dem. stranke je omenjal, da so povzročile izpremembo, ki je nastala 6. jan. 1929, meščanske stranke, ker niso bile več v stanju, da rešujejo nastajajoči položaj. Socialna demokra-

cija je bila že pred 30 leti za narodno in državno edinstvo in je tudi sedaj, je za enakost vseh državljanov, za socialno pravičnost, za široko samoupravo in pravično razdelitev oblasti med centralno upravo in samoupravami, ni za blazen federalizem, ampak za gospodarsko močno državo. Zahteva svobodo tiska, besede in organizacije. V jugosl. soc. dem. stranki naj ne bo cepitve, naj vlada ideološka enotnost brez frakcij, da bo močna.

Izgradi naj se tako, da se vpostavi avtoriteta stranke in vodstva stranke, da bo tako udušila moč fašizma.

Zaščita matere v sovjetski Rusiji

Strašna beda, ki jo najbolj občuti proletarska mati, je vzrok, da je postalo materinstvo — ki je za vsako ženo najgobje doživetje in najponosnejša manifestacija njene človeške pomembnosti in važnosti — njena najbolj moreča skrb in najtežje breme. Zato so začele proletarske matere razmišljati, kakšen smisel ima v razmerah, ko delovni človek skoraj še sam ne more živeti, roditi otroke in večati s tem trpljenje in skrbi. Iz tega razmišljanja je nastala lansko pomlad akcija za regulacijo porodov, ki so se ji pridružile proletarske žene v množicah in kjer je planila na dan najhujša bol proletarkina. V sprejetih resolucijah so zahtevale zbrane žene, naj bi se omilil tozadevni zakon in naj bi bilo dovoljeno preprečiti porod, če sili k temu revščina, skrb za živeče otroke, možnost, da bo ogrožen ženin lastni življenski obstoj in bojazen, da bo bodoči otrok bolan in pohabljen. Ker pa je prekinjenje nosečnosti v vsakem slučaju za mater škodljivo, so zahtevale, naj država organizira ceneno prodajo preventivnih sredstev, zdravniško preizkušenih in nadziranih. To so manjše zahteve, kj jih more staviti proletarska mati. Naše resolucije so bile poslana na pristojno mesto v Beograd, nekateri poslanci so obljubili, da jih bodo podpirali in priporočali in zdaj čakajo nadaljnje usode, katera bo najbrže taka, kakršna je usoda vseh bistvenih zahtev proletariata v kapitalistični družbi; nemožnost izpolnitve in zato nadaljevanje solidarne borbe za novo in našo družbo pravičnosti. Ker se danes toliko piše o sovjetski Rusiji, o novem življenju, ki nastaja tam, je za nas gotovo zanimivo, kako je rešeno tam vprašanje matere in otroka. Mnogi meščanski časopisi in knjige poročajo o tem in vsi povdarjajo, da poseveča sovjetska Rusija materi in otroku največjo važnost in skrb. Materinstvo je socialna funkcija žene; to se pravi, če mati ne more skrbeti zase in za otroka, mora prevzeti to skrb družba, ker mati rodi otroka za družbo, da bo postal nekda njen koristen član in pripomoček k

dobrobiti in koristi skupnosti. V tem pravcu se rešuje v sovjetski Rusiji vprašanje materinstva in otroka.

Žene ne smatrajo kot stroj, ki mora roditi, marveč je svoboden človek, ki ima pravico razpolagati s tem, kar je najbolj njeno, s svojim telesom. Vendar tudi takšna družba želi naraščaja, ker je nosilec bodočnosti, a ta naraščaj mora biti zdrav in krepak, da bo resnično mogel biti nosilec lepše bodočnosti. Zato naj se ustvarijo tudi pogoji, da bo materi rojstvo zares zadostno poslanstvo in najslajša dolžnost. Posledica tega prizadevanja je ta, da se v sovjetski Rusiji rodi letno dva milijona ljudi več, nego jih umre. V kapitalističnih državah je prirastek prebivalstva mnogo manjši in vedno bolj pada, v nekaterih ga pa sploh ni.

Ker je umetni splav za ženo škodljiv, se dobe v vseh materinskih posvetovalnicah preprečevalna sredstva zastoj. Ta sredstva so zdravniško preiskana in za njihovo uporabo se vodi obširna propaganda, kjer se žene, možje in mladina natančno pouče o njihovi uporabi in pomenu, o spolnem vprašanju in spolni ter telesni higijeni. Kljub temu, da se vodi ta propaganda pod geslom: preprečiti, ne odpravljati —, pa je dovoljen tudi umetni splav, seveda pod takimi pogoji, ki skušajo čimbolj varovati materino zdravje. Splav se more izvršiti le v javni bolnici in sicer z dovoljenjem posebne komisije, v kateri so: zdravnik, zastopnica okrožnega sovjeta za zdravje, žene-deleгатke okrožnega sovjeta in član socialno-pravne posvetovalnice. Pred to komisijo mora noseča žena povedati vzroke, zakaj želi umetni splav. Če je mogoče, ji komisija pomaga odstraniti te vzroke, zlasti če so socialnega značaja, n. pr. premajhno stanovanje. Ako pa to ni mogoče, se splav izvrši, vendar le v slučaju, da nosečnost ne traja preko 3 mesecev. Splav je dovoljen največ dvakrat letno. Oni, ki je noseča prvič, pa se splav običajno ne dovoli, ako nima zelo tehtnih vzrokov. Te operacije se vrše z največjo skrbjo in previdnostjo tako, da je od 25 tisoč žen le 1 smrtni slučaj, medtem ko jih umre v zapadni Evropi 1—2 od 100.

Zakonskega in nezakonskega otroka ne pozna postava v sovjetski Rusiji. Oče ima vedno enake dolžnosti. 3 mesece pred porodom naznani mati sodišču ime očeta in sicer ne le radi plačevanja alimentacij, temveč da skrbi zanjo tudi v času nosečnosti in ob porodu. Če je imela opravka z več moškimi, mora plačevati vsak prisojeni mu del alimentov.

Varstvo matere in otroka je pot k socialističnemu življenju. Pri nosečih delavkah se vrše krvni preizkusi pred delom in po delu, da se ugotovi vpliv dela na nosečnost. 8 tednov pred porodom in 8 tednov po porodu ima delavka dopust poleg polne plače. Noseča delavka ne sme težko in naporno delati. Med nosečnostjo in 1 leto po njej ne sme biti odpuščena od dela ali premeščena proti njeni volji.

Poleg tovarne in obratov so jaslice, kjer delavke lahko puste dojenčke pod oskrbo strokovno izobraženih žen in kamor hodijo dojit v za to potrebnem odmoru. Dojenje je dolžnost vsake matere in le bolezen ali pomanjkanje mleka jo odveže te dolžnosti. Jaslice je več vrst. Na kmetih n. pr. so v času poletnega dela sezonske jaslice. Tja morejo spraviti kmetice svoje otroke, da se morejo one same nemoteno posvetiti nujnemu delu. Za otroke pa je tam poskrbljeno v vsakem oziru, glede hrane, snage in zdravja, ker jih nadzirajo strokovno izveščane žene, poleg njih pa vedno tudi ena izmed mater. So tudi večerne, nočne in poletne jaslice, tako da imajo starši vsak čas priliko spraviti svoje otroke, če jih sami ne morejo nadzirati.

Poleg porodišnic so v sovjetski Rusiji tudi domovi za matere in dojenčke, kjer prebijejo zapuščene matere svoj delovni do-

pus, opravljajo lahka dela in se izobražujejo. Navečjega pomena so tudi materinske posvetovalnice, kjer dobe žene nasvete in pouk glede spolnega življenja, lastnega zdravja, zdravja otrok in drugega, kar jih teži.

V sovjetski Rusiji je dobro organizirano socialno zavarovanje, pod katero spada — kakor pri nas — vsaka delavka. Ob porodu dobi od države opremo za dojenčka in premijo za dojenje.

— — —

Zaščitniki delavske žene

Prejele smo spodaj objavljeni dopis iz ene naših podružnic, ki ga z veseljem objavljamo, ker je to glas delavke ravno ob času, ko se vodi po naših meščanskih časopisih polemika, v kakšnih poklicih naj bi se udejevala žena, da bi se ohranilo »lepo« družinsko življenje:

»Ni dolgo tega, ko smo čitali v meščanskem listu članek, ki se glasi nekako takole: Tovarna Brauner v Čakovcu s centralo v Zagrebu je začela obratovati. Prvih 14 dni so moral delati delavci zastoj, da se privadijo. Po 14 dnevnem delu so plačali delavstvu Din 1.— do 1.80 na uro, tako, da je posameznik zaslužil po Din 5.— (pet dinarjev) celi dan. Ko je delavstvo interveniralo pri glavarstvu s prošnjo, da bi se jim ne delila miloščina, je uprava podjetja razglasila, da ne more zaposliti nobene moške moči. Zakaj se niso tukaj opla-

sili zaščitniki »svetega zakona« in zagovorniki družinskega življenja? Sedaj naj odgovore, kaj razkrajajo družino in zakaj izginja sladka družinska idila!

Ali ne zato, ker mora delati žena v tovarni od zore do mraka (in jo nihče ne vpraša, če je delo zanjo primerno ali ne), da lahko nasiti deco vsaj enkrat na teden s krompirjem v oblicah in ker mora mož, ki ne dobi dela, postopati okoli za kakim služkom!?

Kdo pa sili ženo v tovarno in moža na cesto, da so otroci prepuščeni sami sebi?

Kr.

Naš položaj

Poročilo o radio-predavanju »Naši posli« mi je dalo mnogo zadoščenja, ko sem se prepirala, da imamo tudi me služkinje glasilo, ki prinaša odkrito in jasno naše težnje in pritožbe. Tudi smemo po pravici smatrati naš »Ženski list« za svojega zagovornika in vzgojitelja. Tudi jaz sem ob tej priliki, kakor sicer čestokrat, razmišljala o svojih službah in o službah v katerih živé moje znanke sovrstnice. O sebi naj povem le, kako se mi je godilo v dveh službah.

Moja prva služba je bila v Ameriki. Prišla sem tja naravnost od doma kot priprosto kmetško dekle. Moji službodajalci so bili židje. Bili sta dve družini skupaj, namreč dve sestri, ena je imela samo moža, druga pa dve hčerki. En mož je bil mali trgovec, drugi pa delavec v neki tovarni čevljev.

Pri teh ljudeh sem se odvadila razlikovati ljudi po veri. Bili so namreč zelo dobri ljudje.

Ker sta moža imela daljšo pot do svoje zaposlitve, sta se zjutraj zgodaj odpravila z doma, toda zajutrak sta si napravila sama.

Meni, ki sem se zavedala, da sem pri njih zato, da jim služim in strežem, se je zdelo spočetka to nepravilno in sem nekajkrat vstala, da bi napravila zajtrk jaz, a so me vsakokrat spodili nazaj v posteljo, češ, da bom itak podnevi še dosti delala.

Ko sem se nekoč nekoliko prehladila, sem morala ležati tri dni in domača gospodična mi je stregla tako ljubeznjivo, da sem se zdelala sama sebi kakor majhen otrok. Zavijala me je v odeje in pernico, kakor otroka. Ko mi je pa najhujše prehlajenje prešlo, me še tri dni niso pustili delati. Delali sta gospe vse sami.

Oni so verno praznovali vsako soboto istotako niti meni niso pustili ničesar delati ob nedeljah.

Počutila sem se pri teh ljudeh boljše nego doma in težko sem se ločila od njih.

Ko sem se vrnila v domovino, sem vstopila v službo v Ljubljani, pri neki zelo dobro situirani trgovski rodbini.

Tedaj sem spoznala razliko med dobrimi in slabimi službami. Tam sem morala delati za dve, bila sem od preobitega napora že vsa izčrpana. Lotila se me je influenza tako, da sem morala dva dni ležati, toda zvedela sem kasneje, da se je gospa pritoževala sosedu, da mi nič ni in da se mehkužim. Celu to se mi je zamerilo, da sem si za svoj denar kupila pol litra vina in nekaj biskvita, ko nisem imela teka za druge običajne jedi.

Tudi služkinji dobro de, ako more en dan v tednu omejiti svoje delo na najnujnejše vsakodnevne gospodinjske posle. Toda znano mi je, da je tudi v Ljubljani nešteto gospodinj,

ki zahtevalo, da služkinja vsako nedeljo namoči in namili perilo. Res je, da so v vsakem gospodinjstvu drugačne razmere, ki narekujejo razvrstitev dela, toda tam, kjer vidijo v služkinji sebi enakega človeka, znajo tudi tako urediti, da zamore tudi služkinja pri njih živeti človeka dostojno življenje, ne pa životariti, kakor robotno živinče.

Japonski imperia- lizem

Vsa zemlja je razdeljena na nebroj držav, vendar se zdi, da jih je le nekaj, ki ustvarjajo svetovno zgodovino in gibljejo svetovne dogodke. Te so take, gospodarsko močne države, ki so ravno v gospodarskem oziru neločljivo povezane med seboj, so pa politično v večnih prepirih in bojih. In ti boji vedno izhajajo tudi iz gospodarskih razlogov.

Japonska, velesila na Daljnem vzhodu, trenutno najbolj ogroža svetovni mir. Je posebno dober primer imperialistične države.

Japonska je bila do konca 19. stoletja izključno poljedelska država. Poljedelstvo je še danes močno, 49% vseh rodbin se še danes bavi s poljedelstvom. Zemlja ni posebno rodovitna in je samo 17% prikladna za poljedelstvo. Do polovice je v rokah veleposestnikov, druga je v posesti srednjih in malih kmetov. Število malih posestnikov pa se vse bolj manjša; iz njih nastajajo polnajemniki in najemniki. Gospodarska kriza, padanje cen poljedelskih produktov, padec vrednosti denarja, visoki davki, višajo dolgove kmetov, ki zemljo prodajajo in ostajajo na njej kot najemniki. Najemnina znaša letno 60% žetve. Največ zemlje je v rokah veleposestnikov. Ti dobivajo letno ogromne vsote najemnin, ki jih vlagajo v industrijo, in le malo denarja pride k poljedelstvu nazaj. Tako je obubožanje podeželskega prebivalstva vsako leto večje.

Da se izogneje stradanju na deželi, odhajajo kmetje in njih otroci v velikih množicah v mesta, kjer postajajo industrijski delavci. Japonska industrija se je razvila razmeroma pozno, a izredno hitro. Šele koncem 19. stoletja je Japonska ovrгла fevdalistično ureditev države in uvedla kapitalistično gospodarstvo z industrijo. Njen razvoj se je zlasti pospešil v dobi svetovne vojne, ko je preskrbovala zapad, ki se je moril med seboj. Tudi poveljni čas vse do leta 1929. je bil zlata doba za japonsko industrijo. Industrijski delavec je med vsemi delavci sveta najnižje plačan.

V letih 1929 in 1930 je nastopila po vsem svetu do sedaj največja go-

spodarska kriza. Zadelala je seveda tudi japonsko industrijo in gospodarstvo. Brezposelnost je nastala in naraščala; v kljub nizkim mezdám je bila kapitalistom konkurenca na svetovnih trgih nemožna. Mase delavcev so se vračale nazaj na deželo. A ta je sama izmožgana do kosti. Prebivalstvo Japonske se je podvojilo in letno narašča za 800.000 ljudi. Z vojnamí in kolonizacijami se je povečala tudi površina zemlje, a le za 36% in ne v razmerju s porastom prebivalstva.

Japonski industrijski in veleposestniški kapitalizem si išče izhoda iz krize. Ne daleč, samo čez morskó ožino, ima do azijske celine, do Mandžurije in ostale Kitajske. Mandžurije Japonci ne osvajajo zaradi prostora. Njeno podnebje je za Japonce neprikladno; Mandžurija je poleti strahovito vroča, pozimi izredno mrzla. Do zdaj živi tam v vsem 250.000 Japoncev, ki so po večini kvalificirani delavci, obrtniki, uradniki in trgovci. Mase naroda torej Japonska v Mandžuriji ne more naseliti. Toda Mandžurija je Japonski potrebna radi trga in sirovin za industrijo, to je, potrebna je japonskim kapitalistom, da tam odlagajo svoje produkte.

Mandžurija in Kitajska pa sta bogati deželi. Imata ogromna ležišča premoga, ki obsegajo skoraj $\frac{1}{4}$ vsega premoga na svetu. Poleg tega imata še železne, cinkove in svinčene rudnike ter izvirke nafte. In še nekaj, na razpolago ima ogromne množice delavske sile, ki so prav tako poceni kot japonske in prav tako ustvarjajo večvrednost.

Japonska pa je nasprotno na rudah revna dežela. Kitajski premog in železo sta ji potrebna.

V septembru leta 1932 se je japonskemu militarističnemu kapitalizmu po enoletnem bojevanju s Kitajsko posrečilo, da se je do kraja utrdil na azijski celini. Mandžurijo je proglasil za samostojno državo Mandžukuo. Ta nova država je popolnoma pod protektoratom Japonske, dopušča japonske čete na svojem ozemlju in je postala do 90% odjemalka za japonske industrijske in poljedelske produkte.

Japonska ekspanzija prihaja v spor z interesi evropskih velesil in Združenih držav. Amerika je na rudah bogata dežela in se boji konkurence kitajskega premoga. Zato si je zagotovila oporišča na otokih v Tihem oceanu, odkoder brani Japonski razvoj v prometu in trgovini. Japonski kapitalizem pa je tudi zainteresiran na važnih prometnih točkah. Kajti vsa oblast na vzhodu je v rokah tistega, ki drži prometno važne točke, prometna sredstva (ladje) in zemeljske zaklade. Tudi Anglija,

Francija in Holandska so interesirane na »pacijskem problemu«, kakor ga imenujejo. Japonski proizvodi jim delajo hudo konkurenco in njihova oporišča za brodovje jim postajajo neprijetna.

V Mandžuriji sami prihaja Japonska v spor z Rusijo. Država Mandžukuo je namreč Rusiji zaprla najkrajšo pot do morja, do Vladivostoka. Spor zaradi mandžurske železnice traja dalje.

Dejstvo, da sta se Amerika in Rusija v zadnjih dneh zblížali, da Amerika priznava sovjetsko državo, česar v tolikih letih ni hotela storiti, kažejo, da je položaj na Daljnem vzhodu resen.

Japonci sami opravičujejo svoje imperialistične težnje in ekspanzivno politiko z izgovorom, da hočejo v Mandžuriji zavreti prodiranje komunistične Rusije na vzhod.

V notranjosti vlada na Japonskem pri ogromni množici kmetov in delavcev beda, pri manjšem delu kapitalistov in veleposestnikov blagostanje. Državni proračun je težko obremenjen z ogromnimi dajatvami za vojno. Zahteve vojne ministva so tako visoke, da trenutno celo ogrožajo vlado.

Kot ves zapad, pozna tudi Japonska mlado fašistično gibanje. Ta ima vse lastnosti fašističnih gibanj na zapadu in vse njih napake. Japonska socialistična stranka je močna, vendar pri taki usmerjenosti državne politike ne pride do veljave. Tudi komunizem se zelo širi in je po poročilih naših časopisov v japonskih zaporih sedaj 12.000 jetnikov-komunistov.

Japonski imperializem ima prijatelje in posnemovalce tudi na zapadu. Isto pot gredo in njih usode si bodo slične.

Vatikan

Ob priliki poseta sovjetskega komisarja za zunanje zadeve, Litvinova, v Rimu, je časopisje zagnalo velik hrup ob vprašanju Vatikana. Domnevali so, da bo celo Litvinov posetil papeža, ugibali so o najrazličnejših pogodbah, ki bi jih naj sklenil. Vsa ta ugibanja so se nanašala na člen, ki se nanaša na verstvo ameriških državljanov v Rusiji, in stoji v rusko-ameriški pogodbi.

Pomislili niso na sledeča dejstva: Da so v Rusiji vse veroizpovedi enakopravne, da torej ne more nobena uživati posebnega stališča in da je izvedena najstrožja ločitev cerkve od države, vsled katere prav nobena konfesija nima kakega močnejšega vpliva na javnost. Tudi ni namena, da bi kakršnokoli veroizpoved preganjali z ognjem in mečem. Vodi jih prepričanje, da mora sleherná kon-

fesija odmreti sama po sebi, če ji od vzamemo politični vpliv in pomen in, če dvignemo izobrazbo mase. Zato ni v ameriško-ruski pogodbi nič posebnega. Tuji državljani pa imajo že celo pravico izvrševanja svojih obredov, seveda tudi oni z njimi ne morejo posegati v javnost. Zato je povsem nemogoče govoriti o kakih posebnih pogodbah z Vatikanom. Niti Vatikan, niti kaka druga konfesija sveta ne more dobiti več, kakor že ima. Nobena ne more igrati politične vloge, tudi Vatikan ne, čeprav jo je v zapadni Evropi skoraj dvatisoč let igral. To je zid, ki ga Vatikan z vso svojo spretno politiko in diplomacijo ne bo preplezal. Da si to želi, je spričo ruskih uspehov razumljivo. Vendar naj ne vara sebe niti drugih: Uvoznega dovoljenja za svoj opij prav sigurno ne bo dobil. Tudi so vsa pota dobro zavarovana, tudi vtihotapiti ga ni več mogoče. Češ, ko je Vatikan bil najpomembnejši politični faktor v Evropi, je minil. Za njim je padel zastor. Pripada mu le še poslednja dolžnost, da bo blagoslavljal bele armade, ko se bodo pripravljale na intervencijo. Potem pa naj z dostojanstvom nosi tančico prahu, ki mu jo bo v zgodovinskem muzeju nadel čas.

Mussolini in Litvinov

Kakor je bila pred približno sto leti porojena »Sveta alijansa«, zveza vseh nazadnjaških držav proti idejam francoske revolucije, tako se je po svetovni vojni rodilo »Društvo narodov«, ki je zagotovilo vlado nad svetom peterim velesilam: Angliji, Ameriki, Japonski, Franciji in Italiji. Te države so vodile svetovno politiko, gospodovale so na svetovnih tržiščih, skupno naj bi bile nastopale proti nevarnostim, ki grozijo kapitalističnemu družabnemu redu. Železni zakon zgodovine, ki se uveljavlja včasih vidno, včasih pa povsem nevidno, je vodil svetovno gospodarstvo proti krizi. Konkurenca na svetovnem trgu je bila vsak dan večja, moč konzumentov je padala in tako se je iz prijateljstva rodilo neprijateljstvo, konkurenca je bila prevelika, posamezne države so prihajale v vedno večje zagate, tako, da jim je bil preozek celo širokopotezni okvir Društva narodov. Iz svoje zagate se je izvila Japonska z vojno, zato pa je zapustila Društvo narodov, ker jo je končno, vsaj zaradi lepšega, hotelo pozvati na odgovor. Japonska industrija potrebuje trga, zato se je besno zagnala vsaj v najbližjo okolico. Njene želje so segale vse do Rusije. Priznanje Združenih držav ji je te želje nekoliko pregnalo. Kajti Sovjetska Rusija ima največje zračno brodogradilništvo, Amerika pa največje vodno

brodogradilništvo. Japonska industrija pa je začela prodirati v Evropo. Cene njenim izdelkom so tako nizke, da jim nobena evropska industrija ne more konkurirati. Zaveznik Japonec večeraj, nevaren konkurent danes kapitalističnim državam. Zadeva je razburila Evropo, njenega najizrazitejšega fašističnega predstavnika Benitta Mussolinija. Poleti je bil skoval pakt četvorice, ki bi naj bil obdržal, oziroma na novo ustvaril politično ravnotežje v Evropi. Že takrat so dejali, da je mrtvorojeno dete, sedaj, ko je Nemčija zapustila Društvo narodov, so pa pakt četvorice pokopali. Kaj sedaj? Po eni strani žanje ruska diplomacija uspeh za uspehom, vsa kampanja proti njej se vedno izprevrže v svoje nasprotje. Diplomatski uspehi so nesporni, gospodarski tudi, sedaj je celo žetev višja, kakor je bila v načrtu, agitacija in propaganda »za pomoč gladujoči Ukrajini« je postala bedasta komedija, ki je osmešila vse, ki so sodelovali v njej. Po drugi strani vdira v Evropo in na svetovna tržišča japonska industrija, in grozi še povečati gospodarsko krizo, ki je ni konca ne kraja, in končno še Hitler neprestano rožlja z orožjem. Vojna je zanje edini izhod iz te kapitalistične zadrege, ali danes si je večina evropskih držav nikakor ne želi, ker so premalo pripravljene. Potrebujejo še časa, da se primerno pripravijo, zato jo je treba odložiti, vročekrvnega Hitlerja je treba brzdati, Japonski je treba združeno zapreti trg in Rusiji za vsako ceno preprečiti nadaljnje uspehe. Za vse to pa je potrebna nova strategija, nova taktika, nova ureditev »ravnotežja«. Zatorej Rusijo pritegniti v novi pakt petorice, s tem vezati njene roke, onemogočiti ji samostojne nadaljnje uspešne akcije, bdeti nad vsakim njenim korakom, v okvirju petih pa ustvariti ravnotežje — 4:1. Podana bi bila tudi možnost uspešnejše špijonaže v škodo Rusije.

Ta načrt je bil dokaj pretkan in dokaj dobro premišljen, le eno napako je storil gospod Mussolini, da je delal račun brez krčmarja: Litvinov, ki bi naj skočil v to zanjko, ni bil noben evropski običajni diplomat, marveč znanstveno podkovan politični ekonom. Njegovo orožje v tem boju je bila eksaktna analiza družbenih pojavov v sodobni Evropi, dalje pa zavest, da zastopa državo, kjer so gospodarji delavci in kmetje. Natančno je poznal, kake gospodarske bolezni preživlja Evropa, zato je odvrnil, da njegovo državo te zadeve ne interesirajo. Odklonil je vstop Rusije v kakršnokoli zvezo »velesil«, povdaril pa je, da je pripravljen povsodi sodelovati, kjer gre za ohranitev miru. Tako je načrt Mussolinija padel v vodo. Kakšen bo neki novi?

Po svetu in doma

V Madridu se je vršil internacionalni kongres državnih tiskovnih uradov. Na predlog sovjetskega delegata je bilo sprejeto načelo, po katerem naj vsi zastopniki internacionalnega tiska v svojih državah delujejo za ohranitev svetovnega miru ter pobijajo vse tendence in lažnjive vesti, ki netijo sovražstvo in pripravljajo vojno.

V Bolgariji so se vršile delne občinske volitve. Narodni blok se je ojačil, kar pa na zunaj nima posebnega pomena. Med bolgarskimi uradniki se začena stavkovni pokret proti korupciji, strankarstvu in za izboljšanje gmočnega stanja (plače se zelo neredno ali sploh ne izplačujejo; enako je v Rumuniji).

Iz Afganistana so prišle vesti o umoru kralja Nadir Kana in o velikih nemirih. Afganistan je zemlja, kjer se križajo interesi Anglije in Rusije. Anglija drži oblast predvsem zaradi bogatih petrolejskih vrelcev. Notranje razmere so rezultat angleškega izkoriščanja in politika Afganistana se po večini pripravlja od zunaj.

Kuba ima novo revolucijo. Združene države se pripravljajo na intervencijo. Položaj je podoben onemu v Afganistanu. Majhne, toda gospodarsko bogate dežele so plen velesil.

Dve južnoameriški celinski državi Bolivija in Paragvaj vodita popolnoma nepotrebno vojno za kosček zemlje, ki nikomur ne bi prinesel koristi.

Strašni strupeni plini.

Doznava se, da so francoski kemiki izumili tak strupen plin, proti kateremu ne pomaga nobena znana maska. Ta plin prodira direktno skozi telo, ne samo skozi usta, zato proti niemu ni mogoča nobena zaščita.

Svet je stopil v novo leto bolj razrvan kot kdaj poprej. Iz gospodarskih in političnih zmešnjav išče potov v nove oblike, prinaša nova hotenja, programe in reforme. Vsi ti novi načrti prihajajo seveda iz vrst vladajočega kapitalističnega razreda samega. Začasno more kapitalistični razred morda doseči kakšno izboljšanje in to seveda zase, a delavski razred ostane pri vsem ogoljufan za svoje najnujnejše... Novo leto je kar v začetku prineslo nekaj zanimivih presenečenj in hudih razkrinkanj. Za nas je to važno, da vemo, s kom imamo opravka.

Fašizem je na pohodu. To je dejstvo in napačno bi bilo, zapreti pred njim oči in ušesa. Še nekaj. Tudi krivdo je treba priznati.

Doživljamo ponovno, po številu 78. zasedanje Društva narodov in novo razorožitveno konferenco. Dosedanji neuspehi, znana neiskrenost udeležencev in intrig, ki se snujejo na vseh straneh, nam ne morejo dati zaupanja niti v to zasedanje. Vemo, da je Društvo narodov po svoji sestavi in programu brezmočno in na drugi strani ogroženo po velesilah (Nemčija, Italija), ki se hočejo otresti francoske nadvlade v Evropi. Če se je preosnova te mednarodne institucije odstavila iz dnevnega reda na razgovoru angleškega zunanega ministra Simona in Mussolinija ter prinesla na poznejši čas, to še ni znak, da se ne bo izvršila. Nemškimi zahtevam po povečanju vojske in izenačenju v oboroževanju stopata to pot Francija in Anglija složno nasproti. Francija se je zavezala celo, da uniči polovico svojih vojnih in bombnih letal, če sprejme svet njen načrt razorožitve. Nemčija na takšne predloge seveda molči in izjavlja, da v Ženevo nazaj ne gre. Sicer pa časopisi stalno prinašajo poročila o gradnji orožja, o povečanih izdatkih za proračune itd. in tako nam je težko verjeti, da se bo današnji fašistični svet res kdaj in še za časa spoznamel.

Francija je doživela izredno neprijeten politično-finančni škandal, ki je postal za

Chautempsovo vladno skrajno nevarno. Prišlo so na dan velikanske goljufije Poljaka Staviskega, ki segajo do vsote 700 milijonov frankov. V afero so zapletene številne odlične osebnosti, med njimi sam minister za kolonije (ki je bil prisiljen podati ostavko), več poslancev, policijskih uradnikov, bančnih ravnateljev itd. V ozadju škandala stoji tudi revizionistično gibanje madžarskih veleposestniških mogotcev in baje sam Hitler. Jasno je, da je to levičarskemu parlamentu in njegovemu ugledu silno škodovalo in si na njih račun francoski nacionalisti kujejo kapital. Kljub vsemu je Chautemps pri vladni seji dobil zaupnico. Vlada je poostrila cenzuro, namerava uvesti nov tiskovni zakon, premestila je številne uradnike.

Nemško-francoski odnošaji se niso izboljšali. Trgovinska pogodba, ki je nekako ob novem letu potekla, ni bila podaljšana. Posaarsko vprašanje je nanovo prišlo pred zasedanje Društva narodov. Nemci, kot najbolj udeleženi narod, so bili povabljeni v Ženevo, a so povabilo odklonili. Leta 1935 se ima vršiti plebiscit v Posaarju, ki naj dokončno odloči, ali pripade Franciji ali Nemčiji. Francija se temu plebiscitu noče odreči. Posaarje je začasno pod upravo mednarodne komisije, ki jo je zdaj Društvo narodov ponovno potrdilo, a se je od nje odločil nemški zasotnik.

Vodja tkzv. nemške delavske fronte je napovedal predložitev zakona za ureditev nacionalnega dela. Delodajalec in delavec naj bi tvorila enoto, ki bi ji bil delodajalec tvornični in duhovni voditelj — »Führer«. — Pod vodstvom voditeljev-nacionalistov naj bi tako podjetja obratovala v edinstvenem nacionalnem duhu in bi postala nekako last vsega nemškega naroda. Pri vsem tem pa bi bila privatna lastnina strogo zajamčena in o kakšni socializaciji dobrin ni govora. Hitlerizem hoče torej kapital, delodajalca in delavca spraviti v en tabor (kakor znano, fašizem delitve v socialne razrede ne priznava). Obenem pa hoče s tem dokončno uničiti zadnje ostanke delavskih sindikatov in zbornic.

Po končanem znanem procesu o požitju državne zboru so na smrt obsojenega Van de Lubbeja obglavili. A oproščenih komunistov Torčlerja, Dimitrova, Popova in Taneva še niso izpustili.

Hitlerjevska propaganda naprej ruje in izpodjeda. Dollfussova krščanska diktatura v Avstriji se zdi precej omajana in neenotna. Nekakemu popuščanju napram narodnim socialistom je sledila nevarna zveza krščanskih socialistov s Heimwehrom, ki je sam razdeljen na krščanske socialce prijazne in protivne struje. Heimwehtr zahteva odstranitev parlamenta, ustanovitev korporacij, ki naj zamenjajo marksistične delavske sindikate kot v Nemčiji in uvedbo diktature po fašističnem vzorcu.

Presenečenje je prinesla vest o hitlerjevskem rovarstvu v Baltičkih državah, Estonski, Livonski in Litvi, kjer obstojajo neznatne nemške manjšine. Vsekakor je Baltičsko ozemlje poleg Ukrajine hitlerjevska interesna sfera, naperjena proti Poljski in Sovjetski uniji, ki se tega dejstva tudi zavedata.

Italijanski senat je sprejel tkzv. zakon o korporacijah, ki naj popolnoma preokrene politično in gospodarsko življenje Italije. Korporacije, t. j. zastopniki delodajalcev in delojemalcev, ločeni le po strokah, naj nadomestijo dosedanji parlament. Isto hočeta uvesti in poskusiti tudi Nemčija in Avstrija. Korporativno gospodarstvo pomeni zopet en način delnega načrtnega gospodarstva, ki sloni na privatni lastnini. Mussolini meni, da je s tem blagostanje državi zagotovljeno, pri čemer misli gotovo na delodajalce. O socializiranem gospodarstvu pa se je Mus-

solini izjavil, da je mogoče morda v Rusiji, da pa v Evropi zanj ni prikladna.

Sicer se Italija pridno udeležuje v mednarodni javni in zakulisni politiki za italijansko-nemško-avstrijsko-madžarsko prijateljstvo in proti francosko-balkanskemu-ruskemu zblizanju. Italijanski minister Suvich potuje v Berlin, na Dunaj in v Budimpešto.

Romunija je doživela velik potres. Kratek čas po volitvah je padel kot žrtev atentata ministrski predsednik Duca, vodja liberalne stranke, ki je pri volitvah kot državna stranka dosegla močno zmago. Atentator izhaja iz vrst »železne garde«, t. j. fašistične organizacije. Vzdržujejo se vesti, da je atentat obenem delo italijanskih in nemških fašističnih sil ter naperjen proti frankofilski politiki romunske vlade. Z ostrimi ukrepi je vlada vzdržala v državi red. Na mesto umorjenega Duca je stopil nov ministrski predsednik Tatarescu, tudi liberalec, sicer pa je ostalo vse pri starem.

Vedno pogostejše so vesti o nameravani balkanski zvezi, ki naj s pomočjo Francije v Podonavju drži avstrijsko-madžarski politiki ravnatelj.

Vendar je v zadnjem času poslala Grčija svojega zunanjšega ministra Maksimosa v Rim na obisk. Izjavil je, da je z njim zadovoljen.

Albanija se po novih poročilih začena zoperstavljati italijanskemu protektoratu. Tudi tu so na delu albanske nacionalistične sile. Značilno je, da je italijanska vlada stotomilijonsko brezobrestno posojilo, ki ga je že pred tremi leti Albaniji obljubila, zdaj odpovedala.

Zastopniki Male zveze so se zbrali v Pragi na prvi gospodarski konferenci. Listi poročajo o njenem ugodnem izidu.

Ameriški predsednik Roosevelt nadaljuje s svojimi reformami. Predložil je načrt o znižanju dolarja za 40 odstotkov, kar naj usposobi ameriško blago za uspešno konkurenco na svetovnem trgu. Država namerava pokupiti zlato in sicer po nižji ceni, kot se kupuje na svetovnem trgu ter s tem povišati zlato rezervno. Na vidiku so tudi reforme, ki se tičejo tujih valut.

Napetost na Daljnem vzhodu se ni prav nič podela. Japonski varovanec na čelu Mandžukua Puji se hoče dati slovesno kronati za cesarja. S tem naj bi zopet zavladala stara kitajska dinastija Mandžu, ki je bila 1912. leta pregnana in nadomeščena z republikansko vlado. V Kitajski vlada popolna anarhija. Generali s svojimi armadami prestopajo iz ene službe v drugo in se prodajajo za boljšo plačo. Japonska pa prodira v Kino in Mongolijo in se izgovarja, da mora vzdrževati red in braniti deželo pred — komunistom. Rusija želi čim hitrejšo ureditev prodaje vzhodno-kitajske železnice, da se po možnosti izogne resnejšim konfliktom. Svoje meje je Rusija dobro zavarovala. Kakor je rekel predsednik sovjetskih komisarjev Molotov, ne želi niti pedu tuje zemlje, a niti pedu svoje ne preda.

Iz Peruja prihajajo vesti o novih revolucionarnih pokretil skrajne levice. Združene države so poslale tri ladje, da skrbijo za mir. Peru je namreč, kakor vsa Južna Amerika, interesna sfera Združenih držav, saj ima po velikosti četrto največje ležišče železa na svetu.

Iz podružnic. Zagorje

Dne 18. januarja je priredila podružnica Zagorje predavanje »Družba in materinstvo«. S. predavateljica je pokazala, kakšen je bil položaj matere v prvotni družbi, tekom zgodovinskega razvoja in pomen ter na-

men materinstva dandanes s posebnim ozirom na proletarsko mater. Žal, da se zanimivega predavanja ni udeležilo večje število sodružic. Ker vemo, da je izobrazba delavski ženi močno orožje v borbi za lepšo bodočnost, bo skušala uvesti naša podružnica ciklno predavanje, in sicer še tekom teh zimskih mesecev. Sodružice opozarjamo nanje že danes in jih vabimo, da se udeležujejo vse in redno.

Zakaj rodimo? Sodr. urednica! Dovolj, da ti tudi me zagorske žene upokojencev potožimo svojo bol. Mnogo nas je takih žen, katerim so naše može vsled redukcij predčasno upokojili. Večina teh je upokojenih z malim številom službenih let in dobivajo mesečne pokojnine od 150 do 300 Din. Vsak tak upokojenec ima še 2 do 6 nedoraslih otrok. Od te pokojnine pa moramo plačati še po 25 dinarjev za bolniško blagajno; je to sicer prostovoljno, vendar nujno potrebno.

Sedaj naj si pošten človek predstavlja, kako se da s tem preživljati in oblačiti družino? To je nevzdržno in človek bi obupal. Zakaj pa bi vendar obupavale ravno me delavske žene? Ali smo me krive, da so naše može predčasno vrgli na cesto? Nismo tega me krive in smo primorane trkati na merodajnih mestih, kajti tudi nam in našim otrokom se ne more odrekati pravica do življenja. To je naravni zakon, kateremu so podvržena vsa živa bitja na zemlji.

Dne 23. decembra l. l. smo prosile g. župana, da bi nam iz občinske zaloge za brezposelne dal vsaj za praznike po nekaj kilogramov koruznega zdroba, kar smo tudi prej že dobivale.

Prizadete žene.

Sodružice, agitirajte za Zvezo delavskih žen in deklet!

Trbovlje

Takoj, ko se je razširila vest, da ustanovimo v Trbovljah razredno žensko organizacijo marksističnih načel, je zavladalo med delavskimi in obrtniškimi ženami veliko zanimanje za organizacijo. Spoznamo, da so tudi rudarske žene zavedne in žele

izobrazbe, katero jim bo nudila Zveza delavskih žena in deklet. Takoj ob ustanovitvi se je priglasilo precejšnje število članic, kar smo že zadnjič poročale. To je znak, da bo organizacija močna, vendar se moramo zavedati, da tudi našo organizacijo čakajo težke naloge in da so potrebne take žene, ki bodo res delale za povzdig organizacije in ne bodo gledale samo na čaščenje, katero povzroča razdor. Znano je vam, sodruzičice, kakšnega pomena je ta organizacija in kaj ona hoče. Žene in dekleta! Če si hočemo ob strani svojih mož priboriti svobodo in boljšo bodočnost, moramo vztrajati pri delu in gledati za prospeh naše organizacije. Strnimo svoje vrste in borimo se ena za vse in vse za eno, ker le tedaj bomo dosegle zaželjeno svobodo in boljšo bodočnost.

Da bomo imele stalno vez med seboj in da bodo članice lahko dobivale pojasnila in nasvete od organizacije, smo določile ure, kdaj se članice lahko zglase, da bodo takrat vedno na razpolago **odbornice**, in sicer v Delavskem domu, II. nadstr. v tajništvu Zveze rudarjev: **vsako sredo in soboto od 4. do 6. ure. Blagajničarka** pa bo istotam vsakega **18. v mesecu od 4. do 6. ure.** Članice, pri katerih inkasantinje niso do 18. pobrale članarino, naj se na ta dan zglase, da bodo obračunale.

Predsednica.

Naša podružnica, kakor je še mlada, ima prav lepe uspehe. Zamislili smo si celo vrsto predavanj, ki se bodo vršila vsak teden. Kdaj in kakšno bo predavanje, objavimo sproti na lepakih.

Po zamišljenem sporedu predavanj dobimo sliko zgodovinskega razvoja žene, njen položaj v družbi v preteklosti, sedanjosti in bodočnosti. Dalje izvemo tudi sedanji in bodoči položaj otroka v družbi. Naprosile smo tudi g. zdravnika, da nam poda nekaj zdravniških predavanj in po vsem tem upamo, da letošnjo zimo lepo izrabimo čas za našo izobrazbo.

Doslej smo imele že troje predavanj in je bilo zanimanje precej veliko. Ono, ki se je vršilo dne 18. januarja o kontroli porodov, je vzbudilo pri ženah veliko zanimanje, saj iz debate je bilo to spoznati. Udeležilo se ga je okoli 300 žen. Je pač to eno izmed onih vprašanj, ob katerem smo ravno me delavske žene najbolj prizadete.

Sprejele smo resolucijo o spremembi § 171 kaz. zak. o odpravi plodu in se s tem priključile zahtevam

naših sodruzič po ostalih podružnicah, ki so to obravnavale že lansko leto.

Ptuj

Potrebno se nam zdi, da sodruzičam po bolj agilnih podružnicah povemo, kaj je vzrok zastoja v naši podružnici. Komaj 1 do 2 uri na teden si lahko odtrgamo, da se posvetimo našemu društvu in še tisti dve uri tedensko nam naši sodruzič ne dajo možnosti udejstvovanja. Dvakrat na teden imajo tamburaške vaje, dvakrat vaje dramskega odseka, enkrat pevsko vajo in enkrat diskusijski večer. Vse drugo je bolj važno kakor to, da bi lahko me žene, **talisti** naju **javno povedale**, kaj nas teži in mori. Povedale bi, da tudi diktature mož nočemo, da hočemo kruha za sebe in našo deco. Zahtevati hočemo, da se nas upošteva tudi takrat, kadar je naša deca kruha lačna.

Ves dan moramo brezhibno delati v tovarni za tako nizko mezdo, da je podobna miloščini, in po delu še poslušati lačne otroke, ki prosijo kruha. Še skromne želje, da se vsaj vsakih 14 dni enkrat pogovorimo o položaju delavske žene, nam naši sodruzič ne dovolijo. Ker smo materijelno popolnoma uničene, smo pričakovale in upale, da bodo naši sodruzič postali vseeno toliko uvidevni, da nam bodo s svojo dvorano ter tremi stranskimi prostori nudili topel kotiček, da ne bomo hodile po 14 dni prehlajene okoli. Očividno pa je škoda vsakega koščka premoža za nas.

Sodrugil Ravno za iste cilje se borimo, ravno tako zahtevamo večji kos kruha ter boljše stanovanje, ravno tako stremimo po izobrazbi kakor vi. Izkoriščane pa smo me še bolj kakor vi!

Ne ovirajte nas ter nam ne ubijajte volje do dela za boljšo bodočnost. Vzpodbujajte naše sodruzičice ter nam dajte možnost udejstvovanja, ne držite društvениh prostorov kakor monopol posameznikov ter jih dajte na razpolago za skupno stvar. Kolikor moči, toliko pravice!

Črna pri Prevaljah

Zveza delavskih žena in deklet, podružnica Črna, je priredila dne 26. decembra 1933 božičnico, katera je prav dobro uspela. Dvorana je bila nabito polna. Prireditelj je otvoril s. Puhan, nakar je pričela prireditelj s sledečim sporedom:

1. Pozdravni govor članicam in vsem udeležencem.

2. Deklamacija: Množica in naša pesem.

3. Dramska predstava: Dve teti.

4. Obdaritev otrok.

5. Dramska predstava: Vedež.

Prireditelj je bila vstopnine prosta. Med prireditelji in odmorom so igrali tamburaši tukajšnje »Svobode« in se jim za naklonjenost iskreno zahvaljujemo. Enako tudi dramskemu odseku, ker sta igri prav dobro uspeli. Pohvalo za lepo deklamacijo zasluži tudi Fanika Ipavic in Eisinger Berta.

Obdarovanih je bilo 175 otrok z blagom in pecivom, kar jim je bilo zelo všeč, kakor je bilo spoznati iz veselega razpoloženja. Naši vrli tamburaši so nam h koncu zaigrali nekaj poskočnic. V nadi še na večkratno tako veselo svidenje smo se zadovoljni razšli.

Naznanjamo, da se vrši dne 4. februarja 1934 ob 13. uri naš **redni letni občni zbor** v prostorih g. Franca Kneza v Črni. Vabimo vse članice in somišljenice, da se občnega zbora sigurno udeležijo. Dnevni red je sledeč: 1. Poročilo predsednice, tajnice in blagajničarke. 2. Bodoče delo. 3. Volitev novega odbora. 4. Razno. — Poročilo referentije iz centrale.

Odbor.

Maribor

Zveza delavskih žena in deklet, podružnica Maribor priredi v nedeljo, dne 4. februarja ob 15. uri popoldan v dvorani Delavske zbornice, Maribor, Sodna ulica 9-II. za svoje članice in njih znanke ter prijateljice čajanko. — Sodruzičice, pridite v obilnem številu, bo prijetno.

Gospodinjske pomočnice

Ljubljanska podružnica

Organizacija je pravnoveljavno ustanovljena in šteje že 60 članic. Vsi pogoji so dani, da smemo z zupanjem zreti na njen prospeh. Članice, gospodinjske pomočnice, vztrajajte zvesto v organizaciji ter pridobivajte ji vedno nov naraščaj.

Pozivamo članice organizacije hišnih poslov Jugoslavije, da vedno javijo svoj naslov, kadar menjajo službo, oziroma odpotujejo domov. Prijave je nasloviti na ta naslov: Organizacija hišnih poslov, poštni predal 290.

Tiskovni sklad

Za tiskovni sklad so darovale: Pastorek Fani Din 8.—, Jakšič A., Sarajevo Din 8.—, Majdič Amalija Din 3.—, Fogriš Fani Din 1.—, Kelner Štefi Din 1.—, Murn Ivanka, Trbovlje, Din 1.—. Vsem lepa hvala!